

MIYAMOTO YURIKO

Minä ja Fukushima köyhät

Suomentanut Jeongdo Kim

Minä ja Fukushima köyhät

MIYAMOTO YURIKO

Minä ja Fukushima köyhät

Suomentanut Jeongdo Kim

Punos

KONEEN SÄÄTIÖ

Koneen Säätiö on tukenut tämän kirjan julkaisemista.

Japaninkielinen alkuteos 貧しき人々の群 (*Mazushiki hitobito no mure*, 1916)

© Punos-kustannus 2026

Kansi: Punos

Kannen kuva: Wikimedia Commons

Kustantaja: Punos-kustannus, Loviisa
www.punuskustannus.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN 978-952-7566-14-5

Teokseen liittyviä muistoja

Minä ja Fukushima köyhät (Mazushiki hitobito no mure) julkaistiin vuoden 1916 syksyllä ollessani kahdeksantoista-vuotias. Kirjoitustyön olin aloittanut noin vuotta aiemmin.

Isoäitini asui eräässä Fukushima prefektuurin kylässä, ja viisivuotiaasta saakka olin vieraillut kyseisessä kylässä säännöllisesti. Koululaisena vietin siellä yksin kokonaisia kesälomia. Kylän vanhukset, härät, hevoset ja koirat, lapset, hölmö kerjäläinen ja outo mummo, joka näytti puoliksi kerjäläiseltä – kaikki ne kuuluivat tyttövuosieni kokemuksiin yhtä elävinä kuin vuoristomaisemat, lehtimetsien sienet ja padassa kiehuvien kokongien tuoksu.

Tutustuin Tolstoin tuotantoon ja vaikutuin syvästi teoksista *Kasakat* ja *Hadži Murat*. Voimakas liikutus herätti sydämessäni eloon kylän luonnon ja ihmiselon hahmot sellaisina kuin olin ne kokenut, ja minut valtasi halu kuvata ne kirjallisesti. Niin sai alkunsa tämä teos, joka oli ensimmäinen romaaniksi muodostunut työni. Sain sen valmiiksi vuoden 1916 alkukesästä.

Minulla ei ollut aikomustakaan näyttää sitä kenellekään; nidoin paperit itse yhteen ja tein hiilipiirustus-paperista kannet, jotka väritin käsin. En kuitenkaan malttanut pitää sitä piilossa. Vein tekstin ystävälleni Sakamoto Chiekolle, joka asui Hakusanin syrjäseudulla. Hän oli

pitänyt kirjallisuudesta tyttökoulun ajoista saakka. Ystäväni ilahtui aidosti tekstistäni ja kehui työtäni.

Seuraavaksi näytin sitä äidilleni. Oli jo ilta, ja äiti oli vuoteessa pikkuveljeni kanssa. Vein paperinipun hänelle ja pyysin häntä lukemaan sen. Tunnin tai parin kuluttua, kun olin itse jo menossa nukkumaan, äiti tuli eteisen vieressä olevaan pieneen huoneeseeni, jossa työpöytäni sijaitsi. Hän oli liikuttunut, ja hänen silmistään valui kyyneleitä.

Romaani, jonka olin kirjoittanut nimellä ”Maanviljelijät”, päätyi isäni suhteiden kautta – minun itseni tietämättä – herra Tsubouchi Shōyōlle. Lopulta käsikirjoitus esiteltiin *Chūō Kōron* -lehdelle ja päätettiin julkaista siellä. Herra Tsubouchin ohjeistuksesta tiivistin alkuperäisen, reilun kahdensadan sivun tekstin noin sataanviiteenkymmeneen sivuun. Samalla hioin kieliasua ja korjasin kirjoitusvirheet. Teos sai uudeksi nimekseen *Mazushiki hitobito no mure* (”Joukko köyhiä ihmisiä”).

Kun luen teosta tänään uudelleen, se tuntuu pursuavan kahdeksantoistavuotiaalle tytölle tyypillistä lapsellisuutta ja kömpelyyttä. Silti se on täynnä sellaista raikkautta, jonka pystyy tavoittamaan vain tuossa iässä. Kaikki raadollisuus on kuvattu teoksessa voimakkaan realistisesti, ja juuri tuo raadollisuus loistaa elämäniloa, aivan kuten pikkupoikien likaiset kasvot. Teoksesta voi aistia nuoren kirjailijan ponnistelun tavoittaa todellisuus yhtäältä romanttisella tunteella, toisaalta realistisella otteella – ponnistelun, joka kasvattaa häntä henkisesti.

Teos herätti aikanaan huomiota kirjallisuuden kentällä muun muassa siksi, että sen tekijä oli nuori tyttö, teos

perustui aktiiviseen yhteiskunnalliseen tarkasteluun hänen elinympäristöstään ja siinä on kuvattu yksinkertaista mutta suoraviivaista inhimillistä myötätuntoa. Laajan huomion saaminen kuitenkin vaikeutti tekijän kasvua aikuiseksi naiseksi. Jotta nuori tyttö saattoi kasvaa tasapainoisesti naiseksi ja kirjailijaksi, hänen oli jatkuvasti kamppailtava kaikkia niitä epäluonnollisia voimia vastaan, joita yhden ainoan romaanin julkaiseminen oli herättänyt hänen sisällään ja ympärillään. Tässä mielessä teos toi jo ensi askeleistaan lähtien mukanaan vakavan kriisin: toteutuisivatko tytön henkinen ja kirjallinen kehitys, vai katkeaisivatko ne ennenaikaisesti.

Tässä romaanissa kaikuu vaatimattomassa muodossa perussävel, joka läpäisee tekijän koko elämäntyön. Se vihjaa, millä tavoin hän haluaa elää yhteiskunnassa, rakastaa elämää ja synnyttää kirjallisuutta. Teoksessa huokaistu fraasi ”minua surettavat ystäväni” on vuosien mittaan koettujen elämän myllerrysten myötä saavuttanut sosiaali-historiallisen näkökulman ja antanut selkeän suunnan onnellisen tulevaisuuden rakentamiselle. Teoksen taustana ollut maaseudun elämä on sittemmin pilkahdellut esiin jokaisessa kirjailijan läpimurtoteoksessa – osin *Nobukossa* (”Nobuko”), osin *Banshū heiyassa* (”Banshūn tasanko”) – kuvaten sitä, kuinka Japanin historian aallot muuttavat maaseudun elämää.

Toivon, että jonakin päivänä voin kirjoittaa maaseutu-romaanin, joka on suoraa jatkumoa puheena olevalle teokselle. Haluan uppoutua syvälle Tōhokun maaseudun elämään – sen pimeyteen, valoon ja syvään mutaan – ja

kuvata sitä tuoretta elämän virtausta, joka siellä on alkamassa versoa.

Huhtikuussa 1947

Miyamoto Yuriko

Esipuheen sijasta

Hyvä opettajani,

muistatteko sanat, joilla teoksessa *Pieni lähde* esiintyvä opettaja vastaa oppilaansa kysymykseen: ”Kuulkaa, opettaja! Kuinka monta kertaa minun on kaaduttava ja nouseminen? Seitsemänkö kertaa?”

Opettaja vastaa: ”Ei! Vaikka kaatuisit seitsemän potenssiin seitsemänkymmentä kertaa, sinun on yhä nouseminen.”

Olen viime aikoina ihaillen ajatellut, kuinka jalo onkaan oppilas, joka nuo sanat kuultuaan kykenee nousemaan.

Ensinnäkin: ihminen, joka voi kaatua, on vahva. Kuinka ylevänä ja kiitollisuutta herättävänä pidänpään sitä voimaa, joka vie ihmisen kaatumiseen asti, askel askeleelta.

Ajatus hiipii mieleeni: jos nyt kaadun, tällä kertaa saatan todella kuolla.

Silti on jatkettava. Sydän ei salli muuta.

Sellaisen ihmisen suuruus, joka puskee eteenpäin yhä uudestaan ja uudestaan, kulkee omilla jaloillaan, kaatuu omalla ruumiillaan ja nousee jälleen omin voimin, on loputtoman kunnioituksen arvoinen.

Minä, vielä sisimmältäni kypsymätön ja arka, pelkään niin kovin kaatua, että kutistan askeleeni kolmekymmenestä sentistä ensin kahteenkymmeneenviiteen, sitten kahteenkymmeneen senttiin. Kuljen empien ja maata tunnustellen. Kuinka suunnattomasti kaatumista pelkäänkään!

Olen jo ottanut kaksi askelta. Mutta nämä askeleet eivät – nyt kun olen aikeissa ottaa kolmannen – ole minulle millään tavoin sydäntä ilahduttavia, eivätkä tietenkään sellaisia, joihin voisin olla tyytyväinen. Silti sisälläni elää jokin, joka ei salli minun olla kulkematta eteenpäin.

Vaikka minulle kuinka naurettaisiin tai minua kuinka halveksittaisiin, en voi muuta kuin kulkea omaa tietäni, koko sydämeni voimalla, niin kauas kuin elämä suinkin sallii.

Minua piinaa jatkuvasti oma pienuuteni ja heikkouteni. Kuinka monta kertaa minun on vielä kaaduttava? Sitä en tiedä. Silti tahdon olla ihminen, joka kykenee kaatumaan. Ihminen, joka kaatuu niin, että maa jymisee. Ja sitten, olivatpa haavani kuinka syviä tahansa, haluan tarttua johonkin, nousta ylös, katsoa ylös tuohon laajaan, äärettömään taivaaseen ja hymyillä sydämeistäni! Kun se hetki viimein koittaa, pyydän Teiltä, opettajani, että nyökkäämme yhdessä – sydämeistämme.

17. maaliskuuta 1917
Kirjailija

Varakkaan tokiolaisperheen tytär viettää kesää isoäitinsä luona köyhässä maaseutukylässä Fukushimaa 1900-luvun alussa. Hän järkyttyy maaseutuköyhälistön kurjista oloista ja vuokraviljelijöiden epäoikeudenmukaisesta kohtelusta. Häntä kalvaa syyllisyys omasta etuoikeutetusta asemastaan, ja hän päättää auttaa kyläläisiä. Apu ei kuitenkaan tuota hänen toivomaansa tulosta. Se ajaa tytön epätoivon partaalle. Onko hänen avullaan mitään merkitystä? Hakiko hän vain mielenrauhaa itselleen? Mikä olisi oikea tapa auttaa?

Miyamoto Yurikon omaelämäkerrallinen esikoisteos kuvaa tarkkanäköisesti maaseudun asukkaiden karua arkea, heidän epätoivoaan ja inhimillisiä heikkouksiaan sekä keskinäisiä konfliktejaan. Päähenkilön itsetutkiskelun kautta teos laajenee käsittelemään hyväosaisten auttamishalun motiiveja ja äärimmäisen köyhyyden vaikutuksia ihmiseen ja hänen moraliinsa.

MIYAMOTO YURIKO (1899–1951) on yksi Japanin merkittävimmistä naiskirjailijoista. Hän oli pienoisromaanin ilmes-tyessä vasta 18-vuotias, ja teos sai heti innostuneen vastaan-oton. Se aloitti hänen uransa yhteiskunnallisten epäkohtien, luokkaerojen ja naisen aseman kuvaajana. Hänestä tuli proletaarisen kirjallisuuden keulakuva sekä feministisen ja omaelämäkerrallisen kerronnan uranuurtaja Japanissa.

